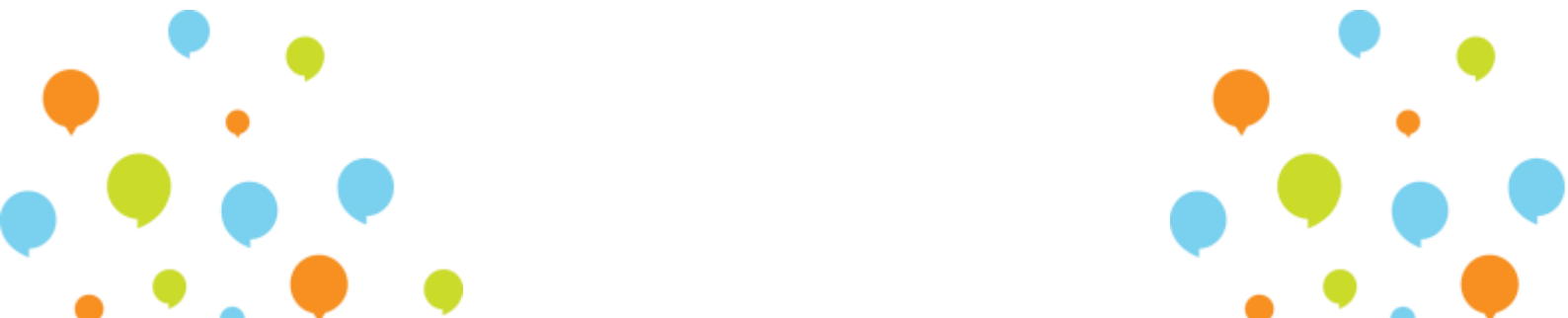

Uvod u debatu

Cilj	Upoznati debatante s osnovnim pojmovima u debati.
Ishodi	Nakon sudjelovanja na sastanku debatant će moći: <ul style="list-style-type: none">• navesti razlike između debate i uobičajene rasprave• objasniti razliku između teme i teze• prepoznati obilježja teze• objasniti što je <i>Karl Popper</i> format• navesti koliko govornika <i>Karl Popper</i> debata ima i i kojem redoslijedu i trajanju drže govore
Materijali	/
Način održavanja	On-line u stvarnom vremenu
Metoda	predavanje, rasprava, samostalni rad
Procijenjeno trajanje	40 min

Uvod:

Debata je strukturirana rasprava. To znači da postoje dvije strane – afirmacija i negacija koje zastupaju suprotne strane prema točno određenim pravilima. Strane se sukobljavaju o tezi. Teza je izjavna rečenica koju se može opovrgnuti ili potvrditi, dakle nije činjenica, to jest moguće se zalagati i za nju i protiv nje. Svaka strana u debati ima 3 govornika koji naizmjeničnim redoslijedom održavaju govore.

Format debate u kojem se debatira na razini osnovnih škola je *Karl Popper* format (skraćeno KP), nazvan po filozofu s početka 20. stoljeća. Valja napomenuti kako je *Karl Popper* format vrijednosni format, a s navedenim rasporedom:

TIJEK DEBATE	
●	Govor A1 (6 min)
●	N3 unakrsno ispituje A1 (3 min)
●	Govor N1 (6 min)
●	A3 unakrsno ispituje N1 (3 min)
●	Govor A2 (5 min)
●	N1 unakrsno ispituje A2 (3 min)
●	Govor N2 (5 min)
●	A1 unakrsno ispituje N2 (3 min)
●	Govor A3 (5 min)
●	Govor N3 (5 min)

Aktivnosti:

Trajanje	Aktivnost voditelja	Aktivnost debatanata i očekivani odgovori
5 min	1. Upoznavanje Voditelj se predstavlja debatantima te se zatim predstavljaju debatanti. Kratko dogovaraju osnovna pravila rada u klubu.	Voditelj pita koja pravila bi učenici htjeli predložiti kao pravila debatnog kluba. Neki od mogućih odgovora mogu biti uvažavanje različitih mišljenja, slušanje, ne prekidanje sugovornika,

		poštovanje svih članova debatnog kluba.
5 min	<p>2. Uvodna rasprava</p> <p>Voditelj pita debatante da navedu koje bi mogle biti razlike između debate i svađe ili rasprave koje inače vode s prijateljima i roditeljima. Ukoliko debatanti nemaju ideja može im pomoći sljedećim pitanjima:</p> <ul style="list-style-type: none">· Iznosimo li u debati kad god želimo ili postoji neki redoslijed?· Možemo li u debati držati govor od pola sata?· Iznosimo li u debati samo mišljenja s kojima se slažemo?· Kako odlučujemo tko je pobjednik?· Smišljamo li argumente na licu mjesta ili se pripremamo?· Kako izgledaju <i>rasprave</i> i <i>debate</i> u vašem životu i u medijima? Što je često problem u raspravama i debatama političara, ili vas i vaših roditelja i prijatelja?	<p>Debatanti uz pomoć voditelja zaključuju da:</p> <ol style="list-style-type: none">1. debata ima pravila – znamo točno tko, kada i koliko dugo govori2. ne zastupamo vlastito mišljenje – postoje afirmacija i negacija3. o pobjedniku odlučuje sudac4. unaprijed pripremamo argumente5. u debati treba poštovati svoje sugovornike - strane na kojoj vi debatirate, ali i suprotne strane

--	--	--

5 min	<p>3. Teze</p> <p>Voditelj debatantima objašnjava kako u debati raspravljamo o tezi. Teza je izjavna rečenica koju je moguće potvrditi ili opovrgnuti. Primjerice, ne možemo debatirati na tezu „Sunce je zvijezda“ jer je to činjenica koju ne možemo opovrgnuti. Teza se također bavi nekim uskim problemom, a ne širokom temom. Primjerice, ako je tema sport, debatirat ćemo o užem problemu poput: „Djeci treba zarantiti da budu profesionalni sportaši“, „Trebalo bi dozvoliti doping u sportu“ itd.</p>	Debatanti slušaju voditelja.
10 min	<p>Voditelj debatantima zadaje kratku vježbu. Debatantima dodjeljuje široke teme i moli ih da pokušaju osmisliti neku tezu iz područja te teme. Ukoliko je potrebno, pomaže im potpitanjima. Neke od tema koje im može zadati: škola, zdravlje, društvene mreže itd.</p> <p>Voditelj moli učenike da iznesu teze koje su osmislili. Ispravlja ih ukoliko iznose činjenice umjesto teza.</p>	<p>Debatanti osmišljavaju teze. Neke od teza koje bi mogli osmisliti:</p> <ul style="list-style-type: none">• školstvo: „Trebalo bi uvesti školske uniforme“, „Trebalo bi uvesti malu maturu“, „Trebalo bi zabraniti mobitele u školi“• zdravlje: „Trebalo bi zabraniti brzu hranu“,

10 min	<p>Analiza iznesenih teza i povratna informacija učenicima. Voditelj navodi učenike na obilježja svih debatnih teza:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Balansirana/Ujednačena Treba imati na umu da debatna teza treba biti <i>fer</i>. To znači da strana afirmacija i negacija trebaju imati jednake mogućnosti. afirmiranja ili negiranja teze2. Relevantna tj. aktualna <p>Treba imati na umu da debatne teze trebaju biti o nekoj temi koja je važna i <i>aktualna</i>.</p> <p>Učenike možemo navoditi na odgovore tako da im kažemo da pokušaji objasniti kontekst teze tj. u kakvim okolnostima se ona događa (gdje i kada) te zašto je ona aktualna</p> <p>Kada tezu smatramo aktualnom znači da ju stavljamo u naš vremenski kontekst. Primjerice, upitno bi bilo debatirati na tezu <i>Trebalo je zabraniti sportske događaje učenika u Jugoslaviji</i>, ali možemo debatirati na tezu <i>Treba zabraniti sportske događaje učenika</i>.</p>	<p>„Trebalo bi uvesti satove zdrave prehrane u školu“</p> <ul style="list-style-type: none">• društvene mreže: „YouTube donosi više štete nego koristi“, „Maloljetnici ne bi trebali imati Instagram“ <p>Debatanti nakon voditeljeve analize na 1 odabranoj tezi učenika <i>provjeravaju</i> jesu li teze</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ujednačene i <i>fer</i> prema strani afirmacije i negacije2. Relevantne odnosno suvremene <p>Debatanti nakon što je voditelj objasnio važnost <i>fer</i> rasprave i dao primjer <i>neaktualne</i> teme dobivaju zadatak samostalno ili grupno provjeriti svoje i tuđe teze.</p>
--------	--	---

5 min	<p>4. Obilježja Karl Popper formata</p> <p>Kao što smo naveli, <i>Karl Popper</i> format je vrijednosni format. U idućim sastancima će učenici naučiti više o vrijednostima, ali o strukturi debate. Kako bi učenike upoznao sa daljnjim aktivnostima, voditelj napominje da je KP format <i>vrijednosni format</i> te da se debatira u <i>idealnom svijetu</i>. To znači da je glavno pitanje u debati “zašto” nešto radimo ili podržavamo, odnosno zašto nešto ne bi trebali raditi ili podržavati. U vrijednosnoj debatni se stoga nećemo baviti pružanjem odgovora na pitanje “kako”.</p> <p>To možemo vidjeti na tezi “Treba uvesti školske uniforme”. Kada debatiramo o njoj, vodit ćemo se pitanjima <i>zašto bi za učenike bilo dobro da uvedemo školske uniforme, zašto bi bilo dobro za nastavnike da uvedemo školske uniforme, a ne na koji način ćemo to provesti</i>.</p>	<p>Debatanti, nakon što je voditelj objasnio što je <i>Karl Popper format</i>, redosljed govora te na koji način se u njemu debatira, sudjeluju u moderiranoj raspravi tako da nakon objašnjenja na navedenom primjeru zajednički postavljaju pitanje <i>zašto</i> na neku od teza iz prijašnje vježbe te daju odgovore.</p>
-------	--	--

